

Una enquesta sobre el 92

¿Quin significat tenen per a vostè les commemoracions del 92?

La descoberta d'Amèrica, els Jocs Olímpics, l'Expo de Sevilla, l'año de España, l'expulsió dels jueus, les Bases de Manresa. Opinions per a tots els gustos.

1491-1991

Antoni de Senillosa (polític): M'agrada mirar el futur i crec que Hegel deia un disbarat quan explicava que no es pot comprendre el present sense conèixer el passat i que el present i el passat formen el futur. Penso que igual com hi ha gent que hereta la sífilis o la sida nosaltres heretem la història: Espanya és un país *heredo-sifilítico* com deia Azana. Jo em vacuno contra la història, la verola i el tifus. M'ensopeixen moltíssim totes les commemoracions.

Carme Sansa (actriu): No tenen gaire sentit perquè hi ha massa coses a resoldre al país per fer-ne d'efímeres i amb vista a l'exterior. Tot plegat significa una despesa econòmica i el consum de moltes energies que no aporten res de bo ni ajuden a solucionar res. A més, alguns se'n beneficien, però els perjudicats són sempre els mateixos. Els Jocs Olímpics són una mica el mateix. El V Centenari és una celebració absurda. El millor que es podria fer seria reflexionar sobre aquests 500 anys, les barbaritats que es van fer, i fer una mica el *mea culpa*.

Raimon (cantant): Són una embolicada general i el significat que tenen és el que la majoria de la gent els dona. En molts casos han estat una excusa per a fer inversions, etc. Jo, personalment, espero que el 1993 arribi com més aviat, millor.

Jaume Sobrequés (secretari de comunicació PSC-PSOE): Tenen un doble sentit. D'una banda donen a conèixer al món el que va ser una de les empreses econòmiques, socials i culturals més importants de la història de la humanitat, que és la descoberta, colonització i cul-

turització d'Amèrica per la corona espanyola. D'una altra, convindria usar aquestes commemoracions per a aprofundir l'estudi, més enllà dels tòpics, de l'autèntica descoberta del Nou Món. També, per a fer conèixer la situació difícil del món hispanoamericà i aprofitar-ho per augmentar la solidaritat dels països rics envers un continent que necessita ajuda.

Francesc Ferrer Gironès (senador): La rememoració del 92 és una recordança d'un espoli de la Corona de Castella. Un espoli que es materialitzà en una explotació econòmica i en un sotmetiment cultural.

Josep Piera (escriptor): La que, objectivament, em sembla més important, és la dels Jocs Olímpics. La resta, són les típiques commemoracions que fa cada país per a l'auto-exaltació, cosa més o menys normal. La conquesta d'Amèrica i l'Expo de Sevilla, no les sento com a pròpies i el fet que Madrid sigui capital cultural em sembla una pasterada. L'arribada a Espanya del poder andalusí ha estat una excusa megalòmana per fer de Sevilla una gran capital espanyola i ajudar a la vertebració d'Espanya.

Tomeu Peña (cantant): No tenen cap significat. No sé si és perquè fa un temps que estic tancat a s'estudi però no m'assabent de res de tot això. De fet, m'interessa molt poc, no m'importa gens.

Ferran Torrent (escriptor): De totes les commemoracions que se celebren, la que m'atrau una mica és la dels Jocs Olímpics. Això de Madrid capital cultural, m'agafa una mica lluny. I a qui està en contacte amb la cultura, no li calen aquestes manifestacions. L'Expo de Sevilla deu ser interessant però no hi aniré. I el V Centenari... després de liquidar

tots els indis, és una conya impressionant.

Francesc Obrador (diputat Parlament Balear): El 92 és una data important per un fet purament històric, i la història, l'hem d'acceptar tal com va ser. Representa un llançament internacional d'Espanya tant per l'Expo de Sevilla, com per la capitalitat cultural de Madrid com pels Jocs de Barcelona. Tot això és important per a la nostra incorporació a l'Europa del 93 i per fer una Espanya totalment integrada a la Comunitat.

Vicent Pitarch (sociolingüista): El 92, vist des de la projecció llatinoamericana d'Espanya em sembla un fet fastigós i humiliant. Contemplat en la dimensió catalana d'obrir-nos a Europa (l'Acta Unica i el centenari de Lluís Vives) i també els Jocs Olímpics, constitueix una cita d'esperança.

Robert Saladrigas (escriptor): Una colonització com l'espanyola a Amèrica no té perquè commemorar-se. El fet històric en si em sembla fatal. Per altra banda, la commemoració té una part po-

lítica i de promoció que no fa sinó augmentar les suspicàcies que han existit al llarg dels anys. Com a ciutadà no hi entro ni en surto; la commemoració em sembla fictícia, irreal.

Francesc Vallverdú (escriptor): Sobre el V Centenari del Descobriment d'Amèrica, em preocupen la faramalla i les falsificacions històriques: l'efemèride hauria de servir per a reflexionar sobre els conflictes ètnics i la necessitat de no repetir mai més experiències de colonització salvatge. Sobre els 500 anys de l'expulsió dels jueus de la península: és un episodi que ens hauria d'ensenyar a reforçar el combat contra la intolerància i el racisme (de què, desgraciadament, els israelians no estan exempts). I sobre el centenari de les Bases de Manresa, crec que podria ser una bona ocasió per a reflexionar seriosament sobre els drets nacionals de Catalunya i dels Països Catalans i la seva història, però hi ha el risc que la retòrica patriòtera i els plantejaments utòpics dificultin un diàleg constructiu.

Modest Prats (escriptor): Per mi no hi ha aniversaris innocents, que vol dir innocuus. Per això miro de defensar-me intel·lectualment davant aquestes commemoracions per no caure en el parany d'una història falsejada en profit dels vencedors de sempre. La indiferència i la burla són també mecanismes de defensa.

Xavier Rubert de Ventós (filòsof): Precisament tot el contrari d'una celebració. Commemoració, en aquest cas, té a veure amb recordar plegats, té a veure amb la paraula "pietat". Tant des de l'un cantó de l'Atlàntic com de l'altre, és just recordar els 500 anys amb aquesta actitud pietosa. La paraula "commemoració" és sovint el contrari de celebració; però això no és equivalent a fer un *mea culpa*, ni a dir "som els millors", però tampoc "som els pitjors".

Tísner (escriptor): Suposo que principalment us deu referir a la commemoració del 500 aniversari de l'encontre que més tard fóra Amèrica. Mai cap altre esdeveniment d'aquesta transcendència no ha pogut ser jutjat de maneres tan contraposades. No té cap mena de relació ni d'equivalència el punt de vista dels "descobridors" i el dels "descoberts". No és de cap manera la troballa de dues cultures, sinó un encontre ferot-

ge, amb tota la càrrega de violència que aleshores s'estilava i amb l'únic afany d'apoderar-se dels béns que aquella terra oferia. La primera paraula de la llengua espanyola que van conèixer els indis americans va ser el vocable "oro". De Déu, de la Verge, del rei, etc. en van sentir a parlar molt més tard. Fa de mal commemorar, doncs, un episodi com aquest.

Francesc Candel (escriptor):

No sóc un analista de la història, però crec que això del descobriment d'Amèrica, a la gent d'allà, els va fastigujar. La commemoració em queda força lluny perquè la gran festa es fa a Sevilla. Crec que si no haguessin estat els espanyols, la "civilització" que ara es diu occidental hauria arribat tard o d'hora a Amèrica, però potser els nadius podrien haver estat feliços i viure en pau cent anys més.

Margarida Obiols (Olimpiada Cultural):

La fi d'una etapa d'intensa tensió creativa i constructiva i l'inici d'un nou període, espero que més tranquil i amb més graus de qualitat de vida per a tothom.

Pere Calders (escriptor):

Pel que fa a la celebració de l'anomenat descobriment d'Amèrica, trobo que seria convenient que fos considerat amb una gran discreció, sense llançar les campanes al vol. Vaig viure durant prop d'un quart de segle en un gran país americà i em consta que els naturals d'aquell continent no van quedar contents amb la descoberta. Són part interessada i caldria respectar els seus sentiments. Per sort (en aquest cas concret) els catalans no vam tenir-hi una intervenció digna d'ésser jutjada. Encara que al final es demostrés que Colom era català, cosa que em sembla que va per llarg, ens podríem refugiar en aquella dita que afirma que una flor no fa estiu. O sigui que, per aquesta banda, podem tenir la consciència tranquil·la. En els temps que correm, ja és molt!

Jordi Llompart (presentador TN-vespre TV3): La celebració del V Centenari em sembla una animalada. A més

és una enganyifa perquè Amèrica té molts més anys d'història. Estaria bé que per contrarestar la celebració, la gent d'allà organitzés actes per celebrar el trimil·lenari del continent. Pel que fa als JJ OO, crec que hauran portat un seguit d'avantatges al país i a Barcelona en concret. Però trobo penós que els Jocs hagin estat l'excusa per a posar la ciutat al dia. Tot aquest moviment és només un miratge perquè la ciutat conti-

ses de Manresa són ganes d'anar a buscar centenaris. En aquest cas, la celebració del V Centenari no em fa ni fred ni calor. Imagino que per a la ciutat de Sevilla ha estat un pretext per a modernitzar-se i dinamitzar l'economia. Sempre tinc les meves sospites sobre aquesta dèria espanyola i també catalana de traure de la història l'entusiasme que no ens dóna el present. Busquem l'emoció en el passat i aquesta emoció pot ser constructiva o destructiva segons qui la faci servir.

Lluís Gavaldà (cantant d'Els Pets):

En general, les commemoracions mai no m'han emocionat, però aquesta del V Centenari encara menys. Trobo que és molt cínica, commemorar els 500 anys d'una hecatombe. Com que nosaltres no hi vam tenir gaire a veure, potser ens en salvem una mica. Si jo fos indi, segur que no ho commemoraria.

Albert Viladot (director del diari Avui):

Depèn. No sóc gens mitòman i, per tant, no crec mites dels aniversaris ni de les coses que encara han de passar. Crec al més objectivament possible que els Jocs Olímpics i tot l'impuls que han significat per a la societat barcelonina i catalana seran essencials.

Dels aniversaris diversos (descobriments d'Amèrica, Bases de Manresa...) m'agradaria que en parlessin amb solvència i sense fantasies de cap mena els historiadors; la resta acostuma a fer ideologia barata i això no serveix.

Jaume Lorés (escriptor):

Absolutament cap. Em posen absolutament neguitós.

Ramon de España (periodista): Jo, personalment, no dono gaire importància a aquests centenaris, tot i que, més o menys, tothom els celebrarà. Si això serveix perquè Espanya sigui més coneguda a l'exterior... Ara, confio que episodis com el de l'enfonsament de la nau Victòria al port de Cadis no es repetixin, perquè queden molt malament.

nua en crisi, la gent jove està apàtica i no hi ha idees en l'àmbit creatiu. Pel que fa l'Expo de Sevilla em cau molt lluny i suposo que per als sevillans sí que deu tenir algun significat. "Madrid capital cultural" ja em sembla la *rehòstia*.

Joan Barril (periodista i escriptor):

De celebracions, només hi ha la del V Centenari, perquè la dels JJ OO no és una celebració pròpiament dita i les Ba-

